

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. IX. Confirmatur Jurisdictionem Episcoporum à Summo Pontifice pendere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

508 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
suo tantum ordinant arbitrato: vicinos autem, si estinas, ad manus impositionem tua gratia statuas pervenire.

15. Præterea si juxta regulam à Marca propositam, & plurimum commendatam; qui pertinet ad Synodum pertinet ad consecrationem. Nonne summi Pontifices Gallicos Episcopos ad Concilium Romam evocarunt, aliquando cum Italiæ tantum, aliquando cum aliarum Provinciarum Præsulibus? Id de S. Damaso testatur his verbis Theodoretus, Ecclesiasticæ Historiæ lib. 2. cap. 22. Fuit autem scriptoris princeps Damasus, in variis virtutum generibus ornatus, qui post Liberium Præsulatum Romana Ecclesia sortitus esset. Cum hoc faciebant ergo Episcopi Italiae, & Galatia, quæ nunc Gallia appellatur, congregati Romæ, quorum, & ipsorum nomina exponere nimis longum arbitratus sum.

16. Epistolæ Synodicæ Agathonis Papæ & Romanæ Synodi 125. Episcoporum, quæ fuit velut instructio Legatorum, qui missi sunt ad Synodum sextam celebrandam, superscriptio erat ista: Pissimis, &c. Agatho Episcopus servus servorum Dei, cum universis Episcopis subjacentibus Concilio Apostolicæ Sedis. Ei autem subscripserunt inter alios Adeodatus Episcopus Ecclesiæ Leucorum, Felix Episcopus Arelatensis, & Taurinus Diaconus Ecclesiæ Telonenis Legati Synodi per Galliarum Provincias constitutæ.

17. Sicut autem propter locorum distantiam non ita frequenter vocati sunt Episcopi Gallicani ad Concilium Romanum, ita eadem de causa illorum ordinationem sibi non reservavit Pontifex Romanus.

C A P U T IX.

Confirmatur Jurisdictionem Episcoporum à Summo Pontifice pendere.

1. **E** piscopalem Ordinem sine titulo, id est sine assignata plebe, quæ regenda sit, atque adeo sine jurisdictione conferri valde posse, quamvis non expediat, docet Joannes Gersonius tractatu de statibus Ecclesiasticis considerat. 8. de statu Prælatorum, Status Episcopalis, inquit, licet esse possit in aliquo sine

sine plebe, & sine usu, vel exercitio, hoc fieri non convenit, quia vanum & monstruosum in Ecclesia videretur; quoniam frustra est potestas, cui non subest operatio. Ubi notanda est distinctio inter non habere plebem, & non habere usum, vel exercitium; Ne quis verba Gersonii accipiat de Episcopis, quos Titulares vocant, qui, licet usu & exercitio suæ jurisdictionis careant, tamen sine plebe propriè non sunt. Ordinantur enim ad aliquam Ecclesiam in partibus infidelium existentem: nec eorum ordinatio monstruosa censi debet; tum quòd possint Infideles illi ad fidem converti etiam ipsorum Episcoporum prædicatione, tum quòd interim illorum Episcoporum opera necessaria sit Episcopis in partibus fidelium alicui Diocesi præpositis, cui regendæ propter senium, infirmam valetudinem, aliamve causam impares sunt.

2. Pater Christianus Lupus in Canonem 6. Concilii Chalcedonensis id non solum fieri validè posse, sed factum fuisse aliquando colligit ex Sozomeno. Sic autem scribit Hermias Sozomenus Hist. Eccles. lib. 6. cap. 34. *Adde his Barsen, & Eulogium, qui antè post creabantur Episcopi non Urbis alicujus, sed honoris causa, qui veluti vita pè anteacta compensatio in propriis Monasteriis, illis deferretur, ad quem modum Lazarus quoque, de quo supra diximus Episcopus fuit. Idem refert iisdemque ferè verbis Nicephorus Callistus: lib. 11. cap. 40. Extiterè prætèr Barsen, & Eulogium, qui amba post longum Monasterii exercitium certamen Episcopi facti, non in Urbe aliqua, sed honoris gratia in Monasteriis suis Episcopalem consecuti sunt consecrationem: ita ut rectè aliquis Dignitatem eam tanquam præmium, seu remunerationem philosophandi instituto eos accepisse dicat; sicuti & Lazarus de quo paulò ante post S. Basilidorum mentionem fecimus.*

3. Non deerit fortasse, qui Barsen, Eulogium, & Lazarum arbitretur propria Monasteria pro Diocesium habuisse; sed non constat Monasteria illa Episcoporum, in quorum erant territorio, jurisdictioni fuisse subtracta, nec patiebantur Canones duos Episcopos eisdem locis, & personis præesse. Verùm quidquid sit de facto, quòd ab Ecclesiæ praxi ordinaria abhorrent: non video cur si non licitè, saltem validè possint Episcopi, quemadmodum & Sacerdotes sine plebe ordinari. Quamvis enim major sit illorum, quàm istorum dignitas, & potior autoritas, non tamen ita diversus ordo, ut illis possit, illis non possit imprimi character, & conferri

510 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Spiritus Sanctus cum potestate remittendi, & retinendi peccata, nullis assignatis subditis. Eo autem casu certum est jurisdictionem ab eo conferendam, qui eos ad regendam aliquam plebem mitteret, siquidem jurisdictio nihil aliud est quam subditorum assignatio.

4. Summus quidem Pontifex, cum toti Ecclesie præfici non possit, nisi ab eo, qui tota Ecclesia major est, jurisdictionem suam consequitur ex vi institutionis Divinæ, & à Deo immediatè ante omnem confirmationem, & coronationem, statim atque designatus est per electionem eorum, ad quos pertinet jus eligendi. At verò cum particularium Ecclesiarum regimen à superioribus Ecclesiasticis, præsertim à summo, conferri possit, non est cur pro illa collatione ad Deum immediatè recurratur.

5. At, inquit Pater Thomassinus, cum Episcopi seu Reges sint ad administrandum spirituale Regnum destinati, perinde absurdum videtur, si Episcopus sine plebe ordinetur ac si constituatur Rex sine Regno, & sine subditis; hoc est sicut Rex non est qui Regno caret; ita nec Episcopus, qui nulli Parochie præficitur. Verum præterquam quod Reges licet Regno renuncient, Regalem quandam dignitatem retinent: & Episcopi quamvis propriam Diocesim abdicent, Episcopalem characterem non exuunt. Presbyterorum etiam est Regale Sacerdotium: nec illis frustra dicitur ab Episcopo. *Accipite spiritum sanctum, quoniam remiseritis peccata remittentur eis, &c.* & tamen jurisdictionem ordinatione non obtinent, sed eam postmodum, vel cum titulo, vel per simplicem commissionem accipiunt.

6. Objicitur præterea exemplum Episcoporum vagorum. Concilium enim Vermeriense anno 752. can. 14. decrevit, *ut ab Episcopis ambulantiis per Patrias ordinatio Presbyterorum non fiat; si autem boni sunt illi Presbyteri, iterum consecrentur:* quibus verbis illas ordinationes non solum illicitas, sed etiam nullas esse significat: quandoquidem eas iterari mandat, seu ordines conferri, quasi nunquam antea verè collatos: quia nimirum Episcopi sine plebe non reputabantur veri Episcopi. Verum triennio post immutatum, vel saltem temperatum est hoc decretum. Sic enim statuit Concilium Vernense anno 755. can.

can. 13. De Episcopis vagantibus (sive vacantibus) qui Parochias non habent, nec scimus ordinationem eorum, qualiter fuit, placuit juxta instituta sanctorum Patrum, ut in alterius Parochia ministrare, nec ullam ordinationem facere debeant, sine jussione Episcopi, cujus Parochia est. Et si hoc facere presumpserint, ab officio suspendantur, interim quod ad Synodum exinde venerint, & ibidem secundum canonicam institutionem accipiant sententiam; nisi tantum pro itineris causa. Et si ullus Clericus, aut Laicus talem Episcopum, aut Presbyterum defenserit sine comite Episcopi, cujus Parochia est, excommunicetur usque ad emendationem.

7. Continet Canon iste Vernensis causam Vermeriensis. Dubitabatur enim an Episcopi ambulantes per Patrias, seu vagantes revera ordinati fuissent. Ratio dubitandi erat, quia Parochias non habebant, & ab Ecclesie usu alienum erat, ut Episcopi ordinarentur, nisi ad certam plebem. Quamobrem majoris securitatis causâ præcepit Concilium Vermeriense, ut ordinationes ab ipsis factæ, tanquam nullæ haberentur, & si personæ idoneæ judicarentur, ab Episcopis, de quibus nulla esset dubitatio, manuum impositionem acciperent. Sed quia poterant Episcopi illi vagantes, & plebem non habentes, fuisse revera ordinati, æquius censuit Concilium Vernense, ut usque dum in Synodo rationem pro se reddidissent, judicium de ordinationibus ab ipsis factis differretur.

8. Eas nullas esse judicavit Concilium Cabilonense secundum anno 813. can. 43. dum ait; *sunt in quibusdam locis Scoti, qui se dicunt Episcopos esse, & multos negligentes, absque licentia Domini sui sacrum, sive Magistrorum, Presbyteros, & Diaconos ordinant: quorum ordinationem, quia perquamque in simoniam incidit & multis erroribus subjacet, multis comibus irritam fieri debere omnes uno consensu decrevimus. Sed præterquam quod similibus verbis aliquando exprimitur suspensio ab executione Ordinum verè receptorum, ordinationes à Scotis, factæ dicuntur multis erroribus subjacere. Accedit quod ignorabatur etiam de illis Scotis, an re vera manuum impositione consecrati fuissent, ut triennio post Concilium Cabilonense, affirmavit Concilium apud Celichyt an. 816. can. 5. cujus hæc verba sunt. Quinto Interdictum est: ut nullus permutatur de genere Scotorum in alicujus Dioecesi sacrum sibi ministerium usurpare, neque ei consentire liceat ex sacro Ordine aliquid attingere, vel ab eis acci-*

512 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
accipere in baptismo, aut in celebratione Missarum, vel etiam Eucharistiam
populo præbere, quia incertum est nobis unde, & an ab aliquo ordina-
tur.

9. Non urget magis quod à Chorepiscopis ducitur argu-
mentum. Verum enim quidem est Carolum Magnum, post
sententiam Leonis III. & Episcoporum Gallicanorum, or-
dinationes illorum ceu nullas habuisse præcipuè ex duplici
capite. Nam *Episcopi non erant*, inquit Capitul. lib. 7. cap. 187,
quia nec ad quamdam Civitatis Episcopalem sedem titulati erant, nec canonicè
à tribus Episcopis ordinati. Ingens est controversia, utrum Cho-
repiscopi Episcopalem ordinem, seu manuum impositionem
ad ordinem Episcopalem acceperint, affirmantibus aliis, aliis
negantibus, aliis observantibus Chorepiscopos non fuisse om-
nes eodem modo ac ritu constitutos, sed alios Episcopali
charactere fuisse insignitos, alios verò nequaquam. Verba Ca-
roli Magni videntur illis favere, qui negant, illo saltem tem-
pore Chorepiscopis manus, sicut Episcopis, impositas. Istitis
enim nonnisi à tribus imponuntur, ac cum deputatione ad
certam Civitatis Ecclesiam. Quis autem credat contra utrum-
que illud caput, tantopere à Canonibus commendatum, com-
muniter ab Episcopis Chorepiscoporum ordinatoribus fore
peccandum, si Episcopalem ordinationem facere intendis-
sent.

10. Sed quidquid sit de Chorepiscoporum ordine, nihil
refert ad quæstionem, quam modò præ manibus habemus.
Certissimum enim est Chorepiscopos ad certam plebem regen-
dam constitutos fuisse. Nam, ut vel ipsum nomen innuit,
erant Episcopi pagorum, seu vicorum: idest pro Episcopis ex-
tra Urbem, plebi præpositi, ibique ferè omnia munia Epis-
copalia obeuntes, quamvis sub Episcopo Civitatis. Nihil au-
tem refert utrum plebs, cui aliquis præficitur, sit numero-
sa, vel non; in Civitate, vel in pago, ut sit titulus suffi-
ciens ad ordinationem. Licet enim vetuerint Canones Epis-
copos nisi in Civitatibus ordinare; ordinationem tamen ex
hoc capite nullam esse non objicitur. Difficultas autem mo-
dò est; utrum defectus tituli irritam reddat Episcopi or-
dinationem? At illa in Chorepiscopis locum non habe-
bat, ut diximus, quia territorium habebant, licet Episco-
po

po Civitatis subiectum. Nihil enim obest eandem plebem pluribus Pastoribus subordinatis subesse.

11. Episcoporum auctoritatem à summo Pontifice proficisci aliqui adhuc probant exemplo Moysis, & 70. virorum, quos ipse sibi tanquam adjuutores in regendo populo Judaico adjunxit num. 10. Ut enim, inquiunt, 70. virorum auctoritas à Moysse pendeat, à quo Dominus de spiritu, quem ei dederat, abstulit, & in eos contulit, non imminuto tamen Moysis spiritu (alioquin enim non tam fuisset adjutus, & sublevatus, quam debilitatus) ita Episcoporum auctoritas est participatio quædam potestatis summi Pontificis, ad quam velut fontem & originem refundenda est.

12. Præterea Ecclesia est status Monarchicus, cujus Monarcha summus Pontifex eadem pollet auctoritate in omnes, & populos Christianos, & populorum Judices, & Rectores, quæ Imperator, aut Rex in omnes Principes, Provinciarum Gubernatores, Prætores, aliosque Præfectos. Atqui certum est, & apud Jurisconsultos indubitatum, jurisdictionem omnem à Rege, tanquam ab origine derivari, & in cæteros omnes emanare. Quid ni de summo Pontifice idem sentiatur, ut sit ipse fons jurisdictionis Ecclesiasticæ?

13. Accedit quod auctoritas Episcoporum si à Christo immediate oriatur, æqualis foret in omnibus. Maxima autem in ea inæqualitas observatur; cum alii pluribus, alii paucioribus præfint, quam inæqualitatem quis alius constituit, quam is, qui Parochias instituit, eisque præfecit Episcopos, B. Petrus, ejusque Successores in omnibus saltem illis Provinciis, quas hodie complectitur Ecclesia.

C A P U T X.

Rursus confirmatur Jurisdictionem Episcoporum esse immediate à summo Pontifice.

1. **A** Postolos omnes jurisdictionem suam à Christo immediate habuisse probatur ex eo, quod ab ipso missi sunt; sicut missi me vivens Pater, & ego mitto vos. Joan. 20. vers. 21.

T t t

Ew-